
Hääle väänutamine: teoreetilised pealised ja praktilised alused

Roomet Jakapi
PNP 2016

1

Ettekande kava

- I. Terminoloogiline katsetus
- II. Kõlaluule ning muusikaline vokaalimprovisatsioon
- III. Täheenduse(tuse) küsimus
- IV. Miks ja kuidas

2

I. Terminoloogiline katsetus

3

---

inimhääle kasutusviisid

tavapärased: rääkimine, laulmine, ümismine, ähkimine, oigamine, aevastamine jne

tavatamad (hääle väänutamine): kõlaluule, loodushäälte jäljendamine, kõrilaul, muusikaline vokaalimprovisatsioon jne

---

4

---

hääle väänutamine

'väänutama' - korduvalt väänama (1. täh.), väänutama panema. Tantsija väänutab keha. Pigistav särgikrae sundis meest kaela väänutama. Lind väänutas pead kord ühele, kord teisele poole. Rääkides väänutas ta imelikult suud. Maru tuuseldab ja väänutab põõsaid.

Eesti keele seletav sõnaraamat

5

---

hääle väänutamine

- häälutamine (häälutusluule ehk kõlaluule / *sound poetry*)
- häälitsemine (loodushäälte jäljendamine, muusikaline vokaalimprovisatsioon jne)
- ...

6

II. Kõlaluule ning muusikaline vokaalimprovisatsioon

7

---

luuletaja ja muusik: huvid ja hoiakud

- keele kõla ja semantilised nihked (keelemängurlus)
- hääle kui instrumendi kõla ja kasutamine (häälemängurlus)

8

III. Täheenduse(tuse) küsimus

9

Täheendus

- semantiline
- assotsiatiivne
- afektiivne

10

IV. Miks ja kuidas

11

Miks väänutan häält?

Põhjused muusika sees

- uute kõlade ja helikombinatsioonide otsing
- sobivus erinevate žanritega

Põhjused muusikast väljaspool

- ratsionaalse arutlemise eest pagemine
- keele ja tähenduslikkuse lõhkumine

12

Hääle väänutamise võtteid

- kõne jäljendamine
  - segane ettelugemine
  - lalisemine
  - kägin ja rögin
- jne
- elektrooniline moondus